

ร่างรายงานการวิจัย
โครงการวิจัยการแก้ไขปัญหานี้สินบ้านวังดินใหม่
หมู่ที่ 14 ตำบลลี่ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

เสนอ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค

รวบรวมโดย

สถาบันวิจัยหรือศูนย์

สำนักงานประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

คำนำ

โครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นโครงการวิจัยทางเลือกโครงการหนึ่ง ในการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานภาค โดยการประสานงานของสำนักงานประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดลำพูนเป็นโครงการที่ดำเนินการในช่วงระยะเวลา 6 เดือนในวงเงิน 30,000 บาท ซึ่งถือว่าเป็นโครงการแรกของ node ลำพูน ที่ได้ทดลองทำโครงการวิจัยชาวบ้าน หรือ PAr การจัดทำรายงานฉบับนี้ทาง node ลำพูน ได้รวบรวมรายละเอียด และเนื้อหาสาระจากการดำเนินโครงการวิจัยของคณะวิจัยที่ได้จัดทำรายงานหรือจดบันทึกการดำเนินงานของกิจกรรมทุกกิจกรรม และรวบรวมส่งให้กับ node และจากการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัยของ node รวมทั้งการจัดเวทีแลกเปลี่ยนกับโครงการวิจัยอื่น

โครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 และ node ลำพูน หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยฉบับนี้จะได้รับข้อเสนอแนะ เพื่อที่จะได้นำกลับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

กรกฎาคม 2546

สารบัญ

หน้า

ตอนที่ 1	บทนำ	1
ตอนที่ 2	ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และตัวอย่างจากชุมชนอื่น	4
ตอนที่ 3	วิธีการดำเนินงาน	8
ตอนที่ 4	ผลการดำเนินงาน	11
ตอนที่ 5	สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ	18

ภาคผนวก

1. รูปภาพกิจกรรม
2. ตัวอย่างแบบบันทึกการประชุม
3. แบบบันทึกการจัดทำบัญชีฟาร์ม
4. แบบบันทึกการจัดทำรายงาน
5. ระเบียบข้อบังคับกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14

ตอนที่ 1

บทนำ

ชื่อโครงการวิจัย

โครงการการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอสิ จังหวัดลำพูน

เลขที่สัญญา PDG 45 NL0001

ความเป็นมา

หมู่บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอสิ จังหวัดลำพูน มีประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 70 ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดการว่างงาน ไม่มีรายได้ ต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการรับจ้าง เล็ก ๆ น้อย ๆ และหาของป่ามาจุนเจือเลี้ยงครอบครัว สำหรับผู้ที่ทำการเกษตรปลูกพืชไร่ พืชสวน ผลผลิตที่ได้ไม่เป็นไปตามฤดูกาล ราคาตกต่ำ ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีการไปกู้ เงินมาใช้ทำให้เกิดเป็นหนี้สินที่ต้องชดใช้หนี้หมุนเวียนอยู่เป็นประจำไม่มีโอกาสได้ปลดหนี้สินทำให้เกิดความทุกข์ยากลำบาก

จากการที่สถาบันวิจัยหรือศูนย์ ได้เข้ามาจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านทำให้ทราบและตระหนักถึงปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ จึงเกิดการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันหารายได้ และเก็บออมให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำมาซึ่งการรู้จักกินรู้จักใช้ เกิดการประหยัด อดออม และมีรายได้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินที่มีอยู่ในชุมชนนี้ได้ จากการรวมกลุ่มเพื่อออมทรัพย์เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2543 ที่เริ่มจากสมาชิกจำนวน 70 กว่าคน จนถึงขณะนี้ เดือนพฤษภาคม 2545 มีสมาชิกจำนวน 240 คน มีเงินสะสมทั้งหมดประมาณ สองแสนกว่าบาท ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการดำเนินงานของชุมชนที่พยายามแก้ไขปัญหาด้วยตัวชุมชนเอง

และจากนโยบายกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในชุมชน และให้ชุมชนเป็นคนจัดการด้านงบประมาณเอง ซึ่งทางชุมชนได้สร้างเงื่อนไขในการที่จะกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินล้านได้นั้น ต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่ม เกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญของการเก็บออม และการใช้จ่ายที่พอเพียงกับการดำรงชีพ ซึ่งจะเป็นการลดการสร้างภาระหนี้สินของตนเอง และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนต่อไป

คำถามหลักการวิจัย

หนี้สินเกิดขึ้นได้อย่างไร และจะแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อรวมตัวกันของประชากรในชุมชนในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา และปลดปล่อยภาระหนี้สิน รวมทั้งหารายได้ การสร้างจิตสำนึกการใช้จ่ายและเก็บออมให้เพียงพอกับการดำรงชีพ

พื้นที่/ขอบเขตของการดำเนินโครงการวิจัย

บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอฉ จังหวัดลำพูน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชากรในหมู่บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอฉ จังหวัดลำพูน ร้อยละ 70 มีจิตสำนึกในการใช้จ่าย และมีรายได้มาปลดปล่อยภาระหนี้สินมีเงินออมไว้ใช้ตามความจำเป็น
2. มีแหล่งจำหน่ายสินค้าที่เกิดจากการรวมกันของกลุ่มในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป และได้ผลประโยชน์ร่วมกันจากการลงทุนที่เหมาะสมกับรายได้

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม 2545 รวมระยะเวลา จำนวน 6 เดือน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ทีมงานวิจัยชุมชนบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอฉ จังหวัดลำพูน จำนวน 17 คน
ดังนี้

1. นายโชติ วงศ์ศรีใส	ข้าราชการบำนาญ(ครู)	หัวหน้าทีมวิจัย
2. นายสรรศรี อาจหาญ	ผู้ใหญ่บ้านวังดินใหม่	ทีมงาน
3. นายคำหมื่น กันธิมา	คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์	ทีมงาน
4. ส.ต.ต.สุรัชย์ คำมี	สมาชิก อบต.	ทีมงาน
5. นายรอด ใจวัน	สมาชิก อบต.	ทีมงาน
6. นายถาวร สามภูศ	ทนายความ	ทีมงาน
7. นายอินคำ มีจี	กรรมการ	ทีมงาน
8. นายพีระเดช วารปรีดา	ข้าราชการบำนาญ(พัฒนานกร)	ทีมงาน
9. นางบัวไล อะปะมา	ประธานกลุ่มแม่บ้านวังดินใหม่	ทีมงาน
10. นายสุพจน์ แสงจันทร์	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลวังดิน	ทีมงาน
11. นายเฉลิม ไชยคันธา	กรรมการ	ทีมงาน

12. นายสี มุลกันทา	กรรมการ	ทีมงาน
13. นายจิตร ดีวัน	กรรมการ	ทีมงาน
14. นายตระการชัย ธรรมานวงศ์	เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	ทีมงาน
15. นายภัสสร ชมภูเพทา	รองประธานกลุ่มแม่บ้าน	ทีมงาน
16. นายประสงค์ ปวนปันคำ	ข้าราชการครูระดับ 7	ทีมงาน
17. นายณรงค์ ปอกกันทา	ข้าราชการบ้านาญ(ครู)	เลขานุการทีมงานวิจัยชุมชน

แนวทางการดำเนินงานวิจัย

ได้ร่วมกันพิจารณาไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ โดยการรวมกลุ่มกัน และสรรหาผู้แทนคณะกรรมการดำเนินงาน จัดให้มีการทำความเข้าใจให้กับสมาชิกกลุ่มถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการดำเนินกิจกรรม การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์จากการไปศึกษาดูงานจากกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงาน เชิญผู้รู้ที่มีประสบการณ์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการออมทรัพย์มาให้ความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่ม และมีการประชุมให้สมาชิกได้รับรู้รับทราบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเป็นระยะ ๆ ด้วย รวมทั้งการพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กลุ่มออมทรัพย์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป
2. การสร้างจิตสำนึกการใช้จ่ายของประชากรในชุมชน เพื่อสร้างนิสัยการอยู่การกินอย่างเศรษฐกิจพอเพียง ลดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นอันก่อให้เกิดปัญหาหนี้สิน โดยวิธีการบันทึกค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเริ่มจากคณะกรรมการและบัดดี้ และค่อยเริ่มขยายไปกับสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และประชากรในชุมชนต่อไป
3. การส่งเสริมอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายในชุมชนให้น้อยลง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมอาชีพของประชากรในชุมชนที่มีอยู่แล้ว และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยให้แต่ละกลุ่มอาชีพรวมตัวกันแต่ละกลุ่มและมาร่วมกันส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มต่อไป
4. การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทางกลุ่มได้คิดการไว้ โดยขั้นแรกจะมีการระดมหุ้น และศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าของหมู่บ้านต่อไป

ตอนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และตัวอย่างจากชุมชนอื่น

จากการดำเนินโครงการวิจัยของชุมชนบ้านวังดินใหม่หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งพื้นฐานเดิมของชุมชนยังไม่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ(ชุมชนรวมตัวกันเอง) เพราะชุมชนบ้านวังดินใหม่ เป็นชุมชนที่แยกตัวออกมาจากชุมชนเดิมตามการแบ่งเขตพื้นที่การปกครองของทางราชการ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนตามเขตการปกครองยังไม่แน่นแฟ้น ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 70 เป็นผู้ที่มาอาศัยอยู่ใหม่ ซึ่งเป็นข้าราชการเกษียณอายุราชการ เป็นข้าราชการที่ย้ายมาอยู่ หรือเป็นคนต่างจังหวัดที่มาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ ส่วนประชากรที่เป็นคนพื้นเพเดิมมีจำนวนร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมดของชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความหลากหลายทั้งวัฒนธรรมและความคิด การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่ทางราชการเข้าไปจัดตั้ง และมีการประสานกิจกรรมกันอย่างหลวม ๆ ในที่นี้ เรื่องราว และข้อมูลพื้นที่ของชุมชนบ้านวังดินใหม่ ที่ทางคณะวิจัยได้พยายามรวบรวม จะเป็นเรื่องราว และเอกสารที่จะได้นำมาใช้เป็นฐานของการดำเนินโครงการวิจัย

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมา

บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นหมู่บ้านซึ่งแยกมาตั้งขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2542 โดยแยกมาจากบ้านวังดิน หมู่ที่ 4 ตำบลลิ บ้านวังดินมีประวัติความเป็นมาประมาณ 100 ปี ย้อนหลัง ได้มีประชาชนอพยพจากบ้านฮ่อมด้อ หมู่ที่ 5 และบ้านลิ หมู่ที่ 6 ใหม่มากบุกเบิกที่ทำกิน เช่น ทำไร่ข้าว ทำนา และทำสวน โดยอาศัยอยู่เป็นหย่อมๆ หย่อมละ 5-10 ครัวเรือน มีหย่อมบ้านหัวโทก หย่อมบ้านวังดิน หย่อมบ้านโรงวัว หย่อมบ้านแม่ไป ต่อมาเมื่อมีประชาชนมาอาศัยอยู่มากขึ้น จึงขอตั้งเป็นหมู่บ้านเรียกชื่อบ้านรวมกันว่าบ้านวังดิน หมู่ที่ 4 ตำบลลิ โดยมี นายตัน วงศ์ศรีใส เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก

ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 ได้มีการสร้างถนนพหลโยธิน ตัดผ่านจากอำเภอเถิน - ลี้ - ลำพูน ทางราชการจึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจภูธร จากบ้านลิ หมู่ที่ 6 มาตั้งในหมู่บ้านวังดิน หมู่ที่ 4 มาจนถึงปัจจุบันนี้ ต่อจากนั้น ก็ได้แยกเด็กนักเรียนจากโรงเรียนบ้านลิ มาเป็นโรงเรียนบ้านวังดิน หลังจากนั้น เมื่อ พ.ศ. 2494 ได้จัดตั้งโรงเรียนระดับมัธยมขึ้น สอนตั้งแต่ชั้น ม.1-ม.3 พ.ศ. 2498 ตั้งสถานื่อนามัยประจำอำเภอขึ้นเป็นครั้งแรก

ปี พ.ศ. 2505 ประชากรในหมู่บ้านวังดินมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น บ้านวังดินจึงได้ยกฐานะเป็นเขตสุขาภิบาลวังดิน โดยมีบ้านลิ หมู่ที่ 6 รวมอยู่ในเขตด้วย ในปี พ.ศ. 2542 สุขาภิบาลวังดินได้ยก

ฐานะเป็นเทศบาลตำบลวังดิน บ้านวังดิน หมู่ที่ 4 มีจำนวนประชากรมากขึ้นไม่สะดวกในการปกครอง จึงได้แยกหมู่บ้านวังดิน หมู่ที่ 4 เป็น 3 หมู่บ้าน คือบ้านวังดิน หมู่ที่ 4 บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 และบ้านวังดิน หมู่ที่ 15 ซึ่งบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ได้เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ นายสรรศรี อาจหาญ มาจนปัจจุบันนี้

สถานที่ตั้ง

บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของตำบลลี่ ทิศเหนือติดบ้านหมู่ที่ 3 ตำบลป่าไผ่ ทิศใต้ติดต่อกับบ้านวังดิน หมู่ที่ 4 ทิศตะวันออกติดกับลำน้ำแม่ลี ทิศตะวันตกติดกับภูเขาเขตตำบลแม่ลาน บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 มีพื้นที่ทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ประมาณ 50 ตารางกิโลเมตร ที่ตั้งของสถานที่สำคัญ และสถานที่ราชการที่อยู่ในเขตของบ้านหมู่ที่ 14 คือ สถานีตำรวจภูธรอำเภอลี่ โรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน โรงพยาบาลลี่ (เก้า) วัดม่วงคำ ที่ทำการประปาเทศบาล โรงฆ่าสัตว์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

ประชากร

บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 มีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 544 ครอบครัวย มีประชากร เป็นชาย 855 คน หญิง 836 คน รวม 1691 คน

อาชีพประชากร

บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 เป็นหมู่บ้านกึ่งชุมชนเมือง กึ่งชนบท อยู่ในเขตเทศบาลประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ และอยู่ในเขต อบต. 40 เปอร์เซ็นต์ มีบุคคลหลายกลุ่มอาชีพอยู่รวมกันซึ่งพอจะแยกได้คือ

4.1 อาชีพรับราชการ	ประมาณ 10 %	ของครัวเรือน
4.2 อาชีพค้าขาย	ประมาณ 10 %	ของครัวเรือน
4.3 อาชีพทำการเกษตร	ประมาณ 70 %	ของครัวเรือน
4.4 อาชีพรับจ้างทั่วไป	ประมาณ 10 %	ของครัวเรือน

ทรัพยากร

พื้นที่ทำกินในเขตหมู่บ้าน 80% ของพื้นที่ ทำสวนลำไย สวนมะม่วง 20% ของพื้นที่เป็นที่สำหรับปลูกข้าวโพดและพืชสวนอื่น ๆ

รายได้ของประชากรแยกตามอาชีพ

- 6.1 ได้เงินเดือนจากการรับราชการและบำนาญ
- 6.2 รายได้จากเงินเดือนเป็นกรรมกรเหมืองแร่
- 6.3 รายได้จากผลิตผลทางการเกษตร
- 6.4 รายได้จากการรับจ้างทั่วไป
- 6.5 รายได้จากการเก็บของป่ามาขาย เช่น หน่อไม้ เห็ด สัตว์ป่า ตามฤดูกาล
- 6.6 รายได้จากการค้าขาย

ประเพณีและวัฒนธรรม

- 7.1 ศาสนา นับถือศาสนาพุทธ ทั้งหมดหมู่บ้าน
- 7.2 ประเพณี การดำหัววันสงกรานต์ นับถือบรรพบุรุษและผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ สืบทอดกันมา
- 7.3 ประเพณี บุญศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และเจ้าพ่อตะเมาะ เดือน 9 เหนือของทุกปี
- 7.4 ประเพณีแห่ครัวทาน จะมีการแห่ครัวทานเมื่อมีงานทำบุญฉลอง ของวัดหรือโรงเรียน

องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

องค์กรเอกที่รวมกลุ่มกันขึ้นในชุมชนมีดังนี้

- 8.1 กลุ่มแม่บ้าน มีจำนวน ประมาณ 350 คน
- 8.2 ชมรมผู้สูงอายุ มีจำนวน 200 คน
- 8.3 กลุ่มออมทรัพย์ มีจำนวน 240 คน
- 8.4 กลุ่มสมาชิกฅาปนกิจศพ มีจำนวน 750 คน
- 8.5 กลุ่มสมาชิก ธ.ก.ส. มีจำนวน 300 คน

2.2 ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้านอื่น (จากการศึกษาดูงาน)

การดำเนินกิจกรรมเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของชุมชนบ้านวังดิน นอกจากการออมทรัพย์ที่เป็นเรื่องแรกของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ (เกิดจากความอยากทำของชุมชนโดยมีแรงกระตุ้นจากภายนอก (node) ซึ่งชุมชนมองเห็นว่าการดำเนินกิจกรรมของชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชนที่จะได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ในช่วงการพัฒนาโครงการวิจัยชุมชนบ้านวังดินใหม่ได้ไปศึกษาดูงานชุมชนที่ประสบความสำเร็จในด้าน

ต่าง ๆ เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2544 โดยมีชาวบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 จำนวน 70 คน เดินทางไปศึกษาดูงานชุมชน

- 1) หมู่บ้านหล่ายท่า หมู่ที่ 4 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสี จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นหมู่บ้านตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ และจัดตั้งร้านค้าชุมชน ซึ่งในปัจจุบันมีเงินทุนถึง 8 ล้านบาทบาทจากสมาชิกทั้งหมด 619 คน กลุ่มออมทรัพย์บ้านหล่ายท่า เป็นกลุ่มตัวอย่างในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ รวมทั้งการจัดหาจัดซื้อวัสดุทางการเกษตรมาจำหน่ายให้กับสมาชิกกลุ่มในราคาต่ำกว่าท้องตลาด
- 2) หมู่บ้านสามขา หมู่ที่ 6 ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นอีกตัวอย่างในการบริหารจัดการกองทุนต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำร้านค้าชุมชน ที่ทางกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่ ได้ไปเรียนรู้และนำกลับมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านวังดินใหม่ โดยเฉพาะการนำตัวอย่างของการเสียสละของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำหมู่บ้านนำมาเป็นแนวคิดและนำมาปฏิบัติ

การศึกษาดูงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่

จากการศึกษาดูงานทั้งบ้านสามขา และบ้านหล่ายท่า ก็ยังไม่เป็นที่เพียงพอสำหรับการนำแนวทางการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ และแนวทางการพัฒนาชุมชนบ้านวังดินใหม่ จึงทำให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่ หรือคณะวิจัยโครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านวังดินใหม่ได้เดินทางไปศึกษาดูงานเพิ่มเติมของกลุ่มออมทรัพย์บ้านปวง ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในวันที่ 2 ตุลาคม 2544 คณะกรรมการ 17 คน โดยทางคณะวิจัยฯ ได้ใช้งบประมาณส่วนตัวเป็นค่ารถเดินทางกันเอง

- หมู่บ้านปวง ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ ที่เป็นที่ยอมรับของทางราชการ และทางชุมชนต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ทางตัวแทนกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่(คณะกรรมการกลุ่ม) ได้ไปเรียนรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์

นอกจากการศึกษาดูงานจากกลุ่ม/ชุมชนอื่น ที่ประสบความสำเร็จแล้ว ทางโครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านวังดินใหม่ยังได้มีการศึกษาเพิ่มเติมจากหน่วยงาน องค์กรที่ดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มต่าง ๆ จากเอกสาร เช่น การศึกษาตัวอย่างกฎระเบียบ ข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด กฎหมาย และข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอลี้ ที่วางวัตถุประสงค์ไว้ว่า เพื่อรวมตัวกันของประชากรในชุมชนในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา และปลดปล่อยภาระหนี้สิน รวมทั้งหารายได้ การสร้างจิตสำนึกการใช้จ่ายและเก็บออมให้เพียงพอกับการดำรงชีพ นั้น จากการศึกษาฐานจากชุมชนตัวอย่าง 3 ชุมชน(รายละเอียดตอนที่ 2) ซึ่งเป็นแนวทางให้กับทางชุมชนได้ร่วมกันหาทางออกหลายแนวทาง โดยมีกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่การจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2543 การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน เวทีประชุมคณะทำงาน และเวทีของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์

วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่คณะกรรมการและสมาชิกเกี่ยวกับการออมทรัพย์
- 1.2 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่คณะกรรมการและสมาชิกในชุมชน
- 1.3 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติทั้งคณะกรรมการและสมาชิก

กิจกรรมการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่

- 1) จัดเวทีการประชุมคณะกรรมการเดือนละ 1 ครั้ง ในวันที่ 4 ของทุกเดือน ตั้งแต่เวลา 13.00 น – 16.30 น. คณะกรรมการทั้งหมดจำนวน 17 คน
- 2) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่คณะกรรมการ และตัวแทนสมาชิก การเชิญวิทยากรมาอบรมเพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ฯ
 - วิทยากรจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลี้ จำนวน 2 ครั้ง
 - เจ้าหน้าที่จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน จำนวน 1 ครั้ง
 - เชิญที่ปรึกษาทางกฎหมายมาให้ความรู้แก่คณะกรรมการ และสมาชิกเกี่ยวกับกฎหมาย
- 3) การพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
 - ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

- ระบุว่าด้วยการเลือกตั้งตัวแทนสมาชิก
 - ระบุว่าด้วยการจัดสรรกำไรสุทธิ
- 4) การขยายความร่วมมือกลุ่มออมทรัพย์ กับกลุ่มอื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
 - 5) กำหนดบทบาทหน้าที่คณะกรรมการให้ชัดเจนยิ่งขึ้นครอบคลุมงานได้อย่างกว้างขวาง และรัดกุมยิ่งขึ้น

2. การสร้างจิตสำนึกในเรื่องค่าใช้จ่ายให้กับชุมชน

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชีบันทึกต้นทุนการผลิต
- 2.2 เพื่อให้ชุมชนตระหนักถึงการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- 2.3 เพื่อกระตุ้นให้มีการจัดหารายได้เสริม และรู้จักอดออม

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี และการจดบันทึกต้นทุนในการผลิต โดยเชิญครูอาสาของกรมส่งเสริมสหกรณ์มาเป็นวิทยากรให้ความรู้
- 2) ให้อาสาสมัคร(คณะกรรมการทีมงานวิจัย และคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์จำนวน 17 คน)ทดลองจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน และบันทึกต้นทุนกำไร จากนั้นขยายผลไปสู่สมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชน
- 3) การสรุปผลการจัดทำบัญชีในครัวเรือน และบันทึกต้นทุนกำไร การขยายผลสู่สมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชน

3. การส่งเสริมอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายในชุมชนให้น้อยลง

วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ได้ใช้เวลาว่างจากอาชีพหลักให้เกิดประโยชน์
- 3.2 เพื่อให้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3.3 เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่มีในท้องถิ่น
- 3.4 เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) ประชุมชี้แจงสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยใช้วิธีในร่วมกับการประชุมของผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน
- 2) เชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพ เช่นจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ลี้ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเทศบาลวังดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดลำพูน ได้มาชี้แจงแนะนำการพัฒนาอาชีพของประชากรในชุมชน
- 3) นำตัวแทนของแต่ละกลุ่มอาชีพไปศึกษาดูงานการประกอบอาชีพเสริมของหน่วยงานองค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่มีในท้องถิ่น และต่างถิ่น
- 4) เสนอโครงการของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้าสู่เวทีประชาคมของเทศบาลวังดิน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ
- 5) จัดอบรม สาธิต และฝึกปฏิบัติ ในการประกอบอาชีพของแต่ละกลุ่ม

4. การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า

วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อเป็นศูนย์การจำหน่ายผลผลิตของชุมชน
- 4.2 เพื่อลดปัญหาพ่อค้าคนกลาง สมาชิกในชุมชนสามารถซื้อของใช้จำเป็นในราคาต่ำ
- 4.3 เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชนด้านเศรษฐกิจ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้คำแนะนำ
- 2) ประชุมกลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อชี้แจง แนะนำการจัดตั้งร้านค้าชุมชนโดยมีกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรมคือ
 - การระดมหุ้น
 - การก่อสร้างอาคารสถานที่
- 3) จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการร้านค้าของชุมชน

ตอนที่ 4

ผลของการดำเนินงาน

ผลการดำเนินตามกิจกรรมที่ได้วางไว้

1. การพัฒนากิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์

กิจกรรมการออมทรัพย์ เป็นกิจกรรมที่ทางชุมชนได้ดำเนินการมาหลังจากที่ทาง node ลำพูน ได้ร่วมกับทางชุมชนจัดเวทีวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ซึ่งการออมทรัพย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน ชุมชนจึงได้มีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ มีการออมทรัพย์ครั้งแรกตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2543 โดยมีสมาชิกครั้งแรกจำนวน 70 คน เงินออมทรัพย์จำนวน 7,080 บาท ซึ่งหลังจากที่ดำเนินกิจกรรมการออมทรัพย์ไปได้ระยะหนึ่ง(ดำเนินกิจกรรมการออมเพียงอย่างเดียว) ทางชุมชนเริ่มมองเห็นถึงความก้าวหน้า และพัฒนาการของกลุ่มออมทรัพย์ที่มีจำนวนสมาชิก และจำนวนเงินออมเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ต้องมาคิดร่วมกันในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ ทั้งการพัฒนากฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขของกลุ่ม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่มด้วย

การดำเนินกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อนำไปสู่การลดปัญหาหนี้สินของหมู่บ้านวังดินใหม่ หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ไปได้ระยะหนึ่ง ทำให้ชาวบ้านได้ทบทวนตัวเองว่าการออมทรัพย์อย่างเดียวยังไม่ใช่วิธีทางที่จะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ จึงได้เดินทางไปศึกษาดูงานของชุมชนบ้านสามขา กลุ่มออมทรัพย์บ้านปวง ร้านค้าชุมชนบ้านหล่ายท่า คณะวิจัยและชาวบ้านจึงได้ข้อคิดเห็นจากการศึกษาดูงานตัวอย่างของชุมชนหลายชุมชนดังกล่าวไว้ข้างต้น ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ที่ผ่านมาในช่วงแรก ทำให้มองเห็นข้อบกพร่องหลายอย่าง เช่น ข้อบัญญัติหรือกฎระเบียบของกลุ่มต้องรัดกุม ชัดเจน เพื่อจะสามารถชี้แจงให้สมาชิกได้เข้าใจร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความปลอดภัย สามารถตรวจสอบได้ จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน และเพื่อพัฒนาศักยภาพทำให้เกิดความมั่นคงของกลุ่มออมทรัพย์ รวมทั้งการนำเอากองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาทมาผนวกเข้ากับกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนบ้านวังดินใหม่โดยมีเงื่อนไข คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องเป็นสมาชิกออมทรัพย์ และมีเงินออมทรัพย์ด้วยจึงจะสามารถกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านได้

ผลที่ได้

1. คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของกลุ่มออมทรัพย์เพิ่มขึ้น
2. สมาชิกส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจในหลักการของกลุ่มออมทรัพย์ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกที่ดีขึ้น เช่น การส่งเงินออมทรัพย์ และการชำระเงินกู้ตรงตามกำหนด เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม
3. กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์ได้ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก และเหมาะสมกับสภาพของกลุ่ม
4. กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการ และสมาชิกในการดำเนินอย่างมีส่วนร่วม
5. รูปแบบ และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์

ข้อสังเกต

การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่ ถึงแม้ในช่วงแรกจะเน้นในเรื่องการระดมทุนเป็นเรื่องหลัก แต่ทางกลุ่ม ก็ยังมีเงื่อนไขในการรับสมาชิก ที่สำคัญคือ การคัดเลือกสมาชิกใหม่ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ คือ ไม่เป็นคนที่มีประวัติเสียเพราะการขาดส่งเงินกับกลุ่มอื่น ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่ที่ 14 บ้านวังดินใหม่เท่านั้น การรับสมาชิกใหม่จะเปิดรับเพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้นคือ เดือนมกราคม ของทุกปี โดยสมาชิกต้องออมทรัพย์อย่างน้อย 1 หุ่นต่อเดือน(หุ่นละ 20 บาท) และไม่เกิน 20 หุ่น/เดือน/คน ซึ่งนับว่าเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่จะตามมา เช่น ปัญหานี้สูญญ เป็นต้น

2. การสร้างจิตสำนึกในเรื่องค่าใช้จ่ายให้กับชุมชน

ในการดำเนินกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกเรื่องค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของชุมชนบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลี่ อำเภอลี้ ถึงแม้กิจกรรมจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับผู้ที่ดำเนินกิจกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนในการดำเนินกิจกรรม

ผลของการดำเนินกิจกรรม

1. การอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี
ใช้เวลาในการอบรมประมาณ 1 วัน (2 ชั่วโมง) เนื่องจากผู้เข้าร่วมอบรมมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ทำให้สมาชิกบางรายไม่เข้าใจในรายละเอียด แต่ก็สามารถศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร และใบงานที่ทำเป็นตัวอย่างให้ ทำให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
2. การหาอาสาสมัคร โดยให้คณะกรรมการ(ทีมวิจัย)ทั้ง 16 คนให้เป็นอาสาสมัครในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และจัดทำบันทึกต้นทุน-กำไรในการประกอบอาชีพ และไปแลก

เปลี่ยนกับเพื่อสมาชิกโดยเริ่มจากคณะกรรมการ 1 คน กำหนดระยะเวลาเบื้องต้น 2 เดือน และเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนร่วมกัน

3. การสรุปผล และการขยายผลในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ยังไม่สามารถดำเนินการได้ สาเหตุเพราะคณะกรรมการที่เป็นอาสาสมัครไม่สามารถดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จได้ โดยสาเหตุหลักคือ การจดบันทึกที่ไม่ใช่ความถนัดของชาวบ้านทำให้ยากแก่การปฏิบัติ ผลที่เกิดขึ้นคือ บัดนี้กลับปฏิบัติได้ดีกว่าพี่เลี้ยงของตนเอง ทำให้เกิดการขยายผลต่อไปยังสมาชิกในครัวเรือนใกล้เคียง

ข้อสังเกต

การดำเนินกิจกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นสิ่งที่ยากสำหรับชาวบ้าน การนำวิทยากรจากภายนอกมาช่วยเสริมความรู้ให้กับชาวบ้านบางทีก็สร้างความสับสน เนื่องจากระยะเวลาในการอบรมสั้น พร้อมทั้งไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งแนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือน ที่ เป็นอีกแนวทางหนึ่งของการนำไปสู่การสร้างความตระหนักในการใช้จ่ายของแต่ละครัวเรือน ผลที่ได้ถึงแม้ไม่บรรลุ 100 % แต่ก็ยังเป็นแนวทางให้กับสมาชิกกลุ่มหนึ่ง ๆ ได้นำไปปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้การนำตัวอย่างการจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มมาร่วมกันพิจารณาสามารถทำให้เกิดการตระหนักในปัญหานี้ขึ้น จากการดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมาชุมชนได้มองเห็นภาพของการเกิดปัญหานี้ขึ้นทั้งจากการจัดทำบัญชีครัวเรือน และการจัดทำบัญชีการผลิตพืชผลทางการเกษตรในแต่ละรอบ หรือแต่ละครั้ง ชุมชนได้เห็นภาพของการใช้จ่ายที่มากกว่ารายรับที่ได้มา เกิดการประหยัดอดออม และรู้จักใช้จ่ายมากขึ้น

3. การส่งเสริมอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายในชุมชนให้น้อยลง

ผลการดำเนินงาน

- 1) การประชุมชี้แจงในการสร้างความตระหนักการรวมกลุ่มอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน โดยเริ่มจากอาชีพเดิมหรือภูมิปัญญาเดิมที่มีอยู่ และวัสดุวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งการสอดคล้องกับอาชีพ และวิถีชีวิตของชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพดังนี้
 - กลุ่มปู้หมักเพื่อการพัฒนาที่ดิน มีสมาชิก จำนวน 60 คน
 - กลุ่มรักษาสุนไพรมะลิ มีสมาชิก จำนวน 25 คน
 - กลุ่มปลูกสมุนไพร มีสมาชิก จำนวน 25 คน
 - กลุ่มไวน์ และแปรรูปผลไม้ มีสมาชิก จำนวน 31 คน
 - กลุ่มลำไยอบเนื้อ มีสมาชิก จำนวน 27 คน

- กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า มีสมาชิก จำนวน 17 คน

2) ได้มีการเชิญวิทยากร และผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

- กลุ่มปุ๋ยหมัก จำนวน 3 ครั้ง
- กลุ่มรักษาสุนไพรมะเร็ง จำนวน 2 ครั้ง
- กลุ่มปลูกสมุนไพร จำนวน 2 ครั้ง
- กลุ่มไวน์ และแปรรูปผลไม้ จำนวน 3 ครั้ง

ทำให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินกิจกรรมได้

3) การนำตัวแทนกลุ่มไปศึกษาดูงานการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพที่ทำมาก่อนแล้ว ดังนี้

- กลุ่มปุ๋ยหมัก จำนวน 3 ครั้ง
- กลุ่มรักษาสุนไพรมะเร็ง จำนวน 3 ครั้ง
- กลุ่มปลูกสมุนไพร จำนวน 3 ครั้ง
- กลุ่มไวน์ จำนวน 2 ครั้ง
- กลุ่มลำไยอบเนื้อ จำนวน 2 ครั้ง

4) นำเสนอโครงการต่อประชาคมเมือง และหน่วยงานราชการ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ ดังนี้

4.1 กลุ่มปุ๋ยหมัก ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 296,000 บาท มีสมาชิกทั้งหมด 60 คน มีการรวมกลุ่มกันในการจัดทำปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยเฉพาะต้นทุนการปลูกลำไย ที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชุมชนบ้านวังดินใหม่ โดยการจัดอบรมสมาชิกกลุ่มปุ๋ยหมักให้รู้จักการนำวัสดุที่เหลือใช้ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น เศษหญ้า ใบไม้(ใบลำไย) ฟางข้าว ส่วนวัสดุบางอย่างต้องนำเข้ามาจากชุมชนอื่น เช่น หอยเชอร์รี่ ปลาป่น ซึ่งก็คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การซื้อปุ๋ยชีวภาพจากบริษัท หรือจากชุมชนอื่น เพราะทางกลุ่มนำปุ๋ยที่ผลิตได้มาจำหน่ายให้กับสมาชิกในราคากระสอบละ 80 บาท โดยต้นทุนที่ได้ใช้ไป ราคากระสอบละ 70 บาท และอีก 10 บาท เก็บไว้เป็นกองกลางของกลุ่มเพื่อที่จะได้นำไปลงทุนการจัดทำปุ๋ยหมักต่อไป ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับราคาตามท้องตลาดซึ่งราคากระสอบละ 120 บาท ทำให้ลดต้นทุนลงถึงกระสอบละ 40 บาท การทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เองจะรวมกลุ่มกันทำ ปุ๋ยหมักแต่ละกอง จะใช้เวลาประมาณ 3-4 เดือน นอกจากจะสามารถผลิตปุ๋ยหมักไว้ใช้เองเพื่อเป็น

การลดต้นทุนการผลิต และหลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมีแล้ว ยังเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

- 4.2 กลุ่มลำไยอบเนื้อ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 355,000 บาท โดยได้รับการสนับสนุนเป็นโรงเรือน และเตาอบลำไยแบบอบเฉพาะเนื้อลำไย พร้อมทั้งยังได้สนับสนุนให้มีการอบรมวิธีการใช้(การอบลำไย) โดยทางกลุ่มยังวางแผนไว้สำหรับการใช้ประโยชน์กับพืชผลอื่น ๆ ตามฤดูกาลที่มีอยู่ เช่น หน้าลำไยก็อบลำไย หน้าพริกก็อบพริกทำพริกแห้ง เป็นต้น
- 4.3 กลุ่มไวน์ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 50,000 บาท เป็นการสนับสนุน การอบรมวิธีการผลิต นอกจากนี้ทางกลุ่มยังได้ประสานไปยังหน่วยงานราชการที่ให้การสนับสนุนในด้านการแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ และการจำหน่ายมาให้ความรู้เพื่อพัฒนาการทำไวน์ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 4.4 กลุ่มรักษัสมุนไพรมะเขือ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 30,000 บาท เบื้องต้นทางกลุ่มได้ร่วมกันศึกษาชนิดของพันธุ์พืชสมุนไพร เพื่อที่จะรวบรวมพันธุ์ และหาวิธีการขยายพันธุ์ต่อไป โดยทางกลุ่มได้ประสานไปยังวัดปวงคำที่มีสถานที่หรือบริเวณวัดที่จะสามารถทำการเพาะพันธุ์ และขยายพันธุ์พืชสมุนไพร โดยทางกลุ่มได้วางแผนแนวทางการแปรรูปสมุนไพรเพื่อนำมาใช้เป็นการสร้างเสริมสุขภาพ พร้อมกับจำหน่ายไปยังชุมชนอื่นต่อไป
- 4.5 กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดลำพูน(สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนหรือ พอช.) จำนวน 100,000 บาท กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าเริ่มจาก มีสมาชิกในชุมชนที่เป็นประธานกลุ่ม มีความสามารถในการตัดเย็บเสื้อผ้า และเป็นพี่เลี้ยงในการถ่ายทอดเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้าให้กับสมาชิกกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า โดยมีสมาชิกทั้งหมด จำนวน 19 คน มีอุปกรณ์จักรเย็บผ้า อยู่ 4 หลังที่เป็นของกองกลาง เพราะแต่ละคนที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่มีจักรเย็บผ้า และมีพื้นฐานการตัดเย็บอยู่บ้างแล้ว สมาชิกกลุ่มจะรวมกลุ่มเพื่อนำผ้าจากโรงงานมาเย็บ แล้วส่งให้กับโรงงานเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
- 4.6 กลุ่มปลูกสมุนไพร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากเทศบาลตำบลวังดิน จำนวน 15,000 บาท เป็นการสนับสนุนกล้าพันธุ์สมุนไพร ซึ่งทางกลุ่มได้นำขยายพันธุ์ เพื่อนำไปแปรรูปต่อไป

4. การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า

ผลของการดำเนินกิจกรรม

- 1) ได้เชิญเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูนมาให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องสหกรณ์ และแนวทางการจัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้านซึ่งทางเจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าจะจัดตั้งเป็นสหกรณ์เพื่อการเกษตรเพราะจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากประเภท เช่น การออมทรัพย์ ร้านค้า รับซื้อ-ขายผลผลิต เป็นต้น ซึ่งที่ประชุมได้ตกลงร่วมกันที่จะนำแนวทางไปนำเสนอเพื่อขอความคิดเห็นกับสมาชิกต่อไป
- 2) การประชุมเพื่อการขยายผลต่อกลุ่มแม่บ้าน
 - ด้านการระดมหุ้น
 - ด้านการสร้างอาหารร้านค้า

มติที่ประชุมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และสมาชิกกลุ่มร้านค้า(กลุ่มสตรีแม่บ้าน) ได้ตกลงกันว่าให้เปิดรับสมาชิก และให้แต่ละคนสามารถลงหุ้นด้วยความสมัครใจ(ระดมทุนด้วยความสมัครใจ ไม่บังคับ) ส่วนในการสร้างอาคารนั้นเนื่องจากยังไม่มีที่ดินที่เหมาะสมและเป็นของตนเอง จึงตกลงอาศัยใช้สถานที่อาคารที่ทำการผลิต จำหน่ายลำไยอบเนื้อ และสินค้าของชุมชนด้วย

บทเรียน และผลที่ได้้นอกเหนือจากการดำเนินกิจกรรม

บทเรียนต่อชุมชน

เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

จากเดิมชุมชนบ้านวังดินใหม่ที่เป็นชุมชนหลากหลายวัฒนธรรม ต่างคนต่างอยู่ ได้กลายเป็นชุมชนที่ได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน ปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น และนำไปสู่แนวทางการดำเนินกิจกรรม และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ชุมชนเกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน

ชุมชน โดยเฉพาะที่มวิจัยได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับชุมชน และนอกชุมชน มีพัฒนาการกว้างไกล นำไปสู่การเชื่อมโยงกับชุมชน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ เช่น การประสานกับแหล่งทุนเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน ซึ่งสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน โดยอาจจะพอสรุปได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยเป็นการจุดประกายให้ชุมชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนา และการแก้ไขปัญหาด้านอื่น ๆ ต่อไป รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ การเกิดจิตสำนึกร่วม มีความเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อสมาชิกชุมชนดังนี้

- สามารถมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยถูก เพื่อนำไปเป็นทุนในการทำกิจกรรม
- สามารถลดต้นทุนในการผลิต (ต้นทุนการผลิตทางการเกษตร)
- เพิ่มรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัว
- การสร้างกำลังใจซึ่งกันและกัน
- หนี้สินลดลง หรือคงเดิม รู้จักตนเองมากขึ้น
- หนี้สินใหม่ไม่มีเพิ่ม
- ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมมากขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน มีการบริหารจัดการแบบโปร่งใส ตรวจสอบได้ ชุมชนสามารถช่วยกันตรวจสอบดูแล

บทเรียนต่อทีมวิจัย

เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อทีมวิจัย

- ทีมวิจัย คิดเก่ง พุดเก่งขึ้น
- จิตใจก้าวหน้า ความคิดก้าวหน้า สามารถเป็นผู้นำที่ดีได้
- มีจิตสำนึกรวม
- มีศักยภาพมากขึ้น เช่น การพยายามประสานหาหน่วยงาน/องค์กรในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม
- ได้เรียนรู้ในกระบวนการวิจัย เช่น การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ

ข้อค้นพบของทีมวิจัย

กลุ่มพ่อบ้าน

การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนส่วนใหญ่กำลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานคือกลุ่มพ่อบ้าน โดยเฉพาะทีมวิจัยที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มพ่อบ้านและการจัดประชุมแต่ละครั้งกลุ่มพ่อบ้านก็จะเป็นแกนนำสำคัญของการดำเนินกิจกรรม ในส่วนกิจกรรมหลักที่กลุ่มพ่อบ้านเป็นแกนนำสำคัญ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงาน ได้แก่

- การดำเนินกิจกรรมการออมทรัพย์
- การทำปุ๋ยหมัก
- กลุ่มรักษาสุนไพร

กลุ่มแม่บ้าน

กลุ่มแม่บ้านจะเป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้แรงงานมาก เช่น

- การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์
- การจัดทำร้านค้าชุมชน
- การดำเนินกิจกรรมกลุ่มแปรรูป กลุ่มไวน์ กลุ่มสมุนไพร
- กลุ่มสตรีแม่บ้านให้ความสนใจ และสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม มีการระดมทั้งทุนทรัพย์ และแรงงาน

ตอนที่ 5

สรุปผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ

การดำเนินโครงการวิจัยการแก้ไขหนี้สินของชุมชนบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอ ลี้ จังหวัดลำพูนเป็นโครงการที่เริ่มจากการเข้าไปจัดเวทีเพื่อหาปัญหาร่วมกันของชุมชนตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2543 โดยประเด็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนคือปัญหาเรื่องหนี้สินของชาวบ้านที่นับวันจะ เพิ่มปริมาณมากขึ้น ในขณะที่รายได้จากการเกษตรกรรมกลับลดลง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่า ใช้จ่ายที่เกิดขึ้น หมู่บ้านวังดินใหม่เป็นหมู่บ้านที่มีความหลากหลายของสมาชิกในหมู่บ้านที่มา จากหลายพื้นที่ หลายอาชีพ มาอยู่รวมกันส่วนใหญ่ประมาณ ร้อยละ 70 มาจากพื้นที่อื่นและมา อาศัยตั้งรกรากอยู่ที่นี่ ประมาณร้อยละ 30 เป็นคนในพื้นที่เดิม ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการ ประสานความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนตลอดมา

จากปัญหานี้สินของชาวบ้านบ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14 ตำบลลิ อำเภอ ลี้ ที่มีพัฒนาการ ของการเป็นหนี้ไม่แตกต่างจากชุมชน/หมู่บ้านอื่นที่เป็นชุมชน/หมู่บ้านในชนบทมีอาชีพพื้นฐาน เกษตรกรรมภาวะของการเข้าสู่การเป็นหนี้เริ่มจากการกู้เงินมาลงทุนในการเกษตร ผลผลิตที่ได้มา ไม่เพียงพอกับที่ลงทุนไป ที่มีสาเหตุทั้งปัจจัยภายในคือการดูแลเอาใจใส่ต่อผลผลิตไม่ถูกวิธี การใช้ ดินทุนในการผลิตที่ฟุ่มเฟือย การกู้เงินส่งเสียบุตรหลานเรียนหนังสือ รวมทั้งความเชื่อในเรื่องคำว่า "หนี้สิน" ของชาวบ้านที่มองเห็นเป็นเรื่องธรรมดา ส่วนปัจจัยภายนอกที่เป็นสาเหตุ เช่น ภาวะ เศรษฐกิจที่ถดถอยของโลก การรับนโยบายการพัฒนาของรัฐโดยที่ไม่มีโอกาสตัดสินใจร่วม เช่น โครงการ ก.ข.ค.จ. กองทุนพัฒนาอาชีพต่าง ๆ การจัดเวทีค้นหาประเด็นปัญหาร่วมกันและหาทาง ออกในการแก้ไขปัญหาโดยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือ ร่วมกันในชุมชน การรู้จักประหยัดอดออม เพื่อที่จะสามารถรวบรวมเงินไปชำระหนี้สิน รวมทั้งเป็น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากแหล่งทุนอื่นที่มี อัตราดอกเบี้ยแพงสูง กระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยซึ่งชุมชนได้ร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาร่วมกันแล้ว ยังสามารถเป็นตัวเชื่อม เกิดการรวมตัวกันในการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ อันเป็น แนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ทั้งปัญหาขาดการรวมตัวหรือขาดความร่วมมือกันภายในชุมชน ใน แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สิน นอกจากมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ยังมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ซึ่ง ได้วางแผนคิดร่วมกันในการพัฒนาอาชีพของชุมชนจากภูมิปัญญาเดิม และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ใน ชุมชนเป็นทุนเดิมที่มี การจัดตั้งร้านค้าชุมชนเพื่อนำสินค้าราคาถูกมาบริการให้กับชุมชน การจัดทำ ปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งการหาความร่วมมือ และการสนับสนุนจากหน่วยงานและ องค์กรต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม นโยบายของรัฐบาลก็เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นนโยบายกองทุนหนึ่งล้านบาท ที่ทางชุมชนนำไปผนวกเข้ากับกลุ่มออมทรัพย์ คาดว่าจะเป็นแห่งเดียวในจังหวัดลำพูนที่นำเงินกองทุน หนึ่งล้านบาทมาผนวกรวมกัน ซึ่งเป็นเพราะชุมชนได้ตระหนักถึงการสะสมหรือการออมว่ามีความสำคัญต่อการชำระหนี้สิน แต่ถึงอย่างไรกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เพิ่มการเป็นหนี้สินให้กับชาวบ้าน ในการดำเนินงานโครงการวิจัยนอกจากทำให้ชุมชนเกิดการตื่นตัว และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทีมวิจัยเป็นทีมวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีการนำแนวทางหลายแนวทางมาปรับประยุกต์ใช้กับชุมชนของตนเอง โดยเน้น และให้ความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วม คือร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และชุมชนยังได้มีการขยายความร่วมมือ การเชื่อมโยงกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งในท้องถิ่น และที่อื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม และให้การสนับสนุนในการจัดการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้เองเกิดการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอื่นๆ ของชุมชนต่อไป

การตระหนักในปัญหาของการเป็นหนี้สินของชุมชน และการหาแนวทางกับการจัดการปัญหาของชุมชนบ้านวังดินใหม่ที่ผ่านมาถึงแม้จะไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างทันทีทันใด แนวทางเบื้องต้นในกิจกรรมการออมทรัพย์ของชุมชน เป็นแนวทางที่เกิดการสร้างพลังของการรวมตัวกันในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ เพื่อให้เกิดความตระหนัก เกิดจิตสำนึก อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สิน และปัญหาอื่น ๆ ของชุมชนร่วมกันต่อไป

ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ความหลากหลายของคนในหมู่บ้านวังดินใหม่ ในกลุ่มคนที่มาจากหลายพื้นที่ ความเป็นเครือญาติไม่มี ต่างคนต่างอยู่
2. ประชากรมีอาชีพที่หลากหลาย ทำให้เกิดการรวมตัวกันยาก
3. ประชากรมีเวลาว่างไม่ตรงกัน
4. การจับคู่บัดดี้ในการจดบันทึกค่าใช้จ่ายประจำวัน และค่าใช้จ่ายในการลงทุนการผลิต
 - คนในชุมชนไม่ชอบจดบันทึก
 - ความบกพร่องของทีมงาน(ทีมวิจัย) เพราะจัดกิจกรรมรวบรัดเกินไป มีการบรรยายมากเกินไป และเอกสารไม่พร้อม
 - ไม่มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง เพราะจดบันทึก 2 เดือนนำมาคุยกัน ซึ่งยังมีปัญหาจับคู่บัดดี้ไม่ยอมทำ

บทเรียนจากการทำบัญชีครัวเรือนของคู่บัดดี้ จะมีคู่บัดดี้บางคนกลัวตัวเลขที่เห็นในแต่ละวัน ดังได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า วัฒนธรรมการเขียนของชาวบ้านไม่มี และไม่ชอบจดบันทึก

5. ความขัดแย้งทางความคิด
6. สมาชิกกลุ่มอ้อมอ้อมทรัพย์ย้ายออกจากหมู่บ้าน และทิ้งภาระหนี้สิน(เงินกู้) ทำให้เกิดการเสียหายต่อกลุ่มอ้อมอ้อมทรัพย์บ้านวังดินใหม่
7. การจัดการของคน ความคิดที่หลากหลาย ความขัดแย้ง
 - การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 - ไม่มีความอดทนของสมาชิกในชุมชน การถูกวิพากษ์วิจารณ์
8. สตรีแม่บ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่ ซึ่งทำให้ปัญหาการขัดแย้งทางความคิดตามมาภายหลัง

แนวทางแก้ไข

- 1) การใช้เวทีการประชุมเพื่อชี้แจงความเข้าใจซึ่งกันและกัน
- 2) แบ่งงานให้ตรงกับความสามารถของคน
- 3) แบ่งบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน และการถ่ายทอดทักษะ
- 4) การรวมกลุ่มกันขึ้นมาใหม่ (สลายกลุ่มเก่า และตั้งกลุ่มใหม่) เช่น การรวมกลุ่มรักษาสมุนไพรกับกลุ่มสมุนไพรเข้าด้วยกัน

ทิศทางในการดำเนินงานต่อไป

- 1.) การพัฒนาบุคลากร/องค์กรให้เข้มแข็งโดยการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มต่าง ๆ ในอำเภอ เพื่อเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ต่อไป
- 2.) การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 3.) การวิเคราะห์จุดอ่อน/จุดแข็ง ของกลุ่ม
- 4.) การจัดทำบัญชีครัวเรือนการสร้างจิตสำนึกในชุมชน
- 5.) ชุมชนช่วยกันดูแลซึ่งกันและกัน การจัดสวัสดิการชุมชน
- 6.) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนเพิ่มมากขึ้น

ภาคผนวก

1. รูปภาพกิจกรรม
2. ตัวอย่างการบันทึกการประชุม
3. ตัวอย่างแบบบันทึกค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และต้นทุน-กำไร
4. แบบบันทึกการจัดทำรายงาน
5. ข้อบังคับ ระเบียบกลุ่มออมทรัพย์บ้านวังดินใหม่ หมู่ที่ 14

รูปภาพกิจกรรม

ภาพที่ 1 ทดลองใช้อุปกรณ์การทำปุ๋ยหมัก และร่วมกันทำปุ๋ยหมัก

ภาพที่ 2 นักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านวังดิน ชมการสาธิตการทำปุ๋ยหมัก

ภาพที่ 3 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน เขต อำเภอลี้ อธิบายการจัดทำปุ๋ยหมัก

ภาพที่ 4 สมาชิกกลุ่มปุ๋ยหมักทดลองการใช้เครื่องสับวัชพืช

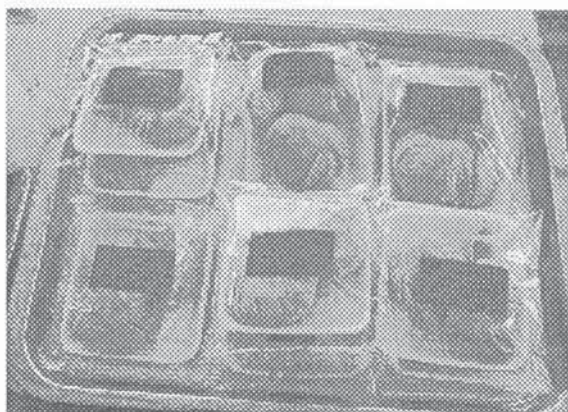
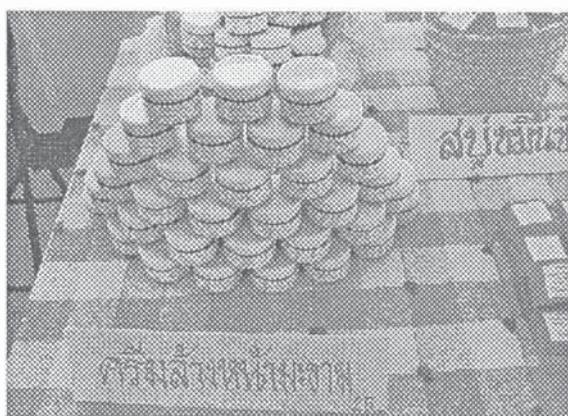

ภาพที่ 5 - 6 การจัดเวทีการประชุมคณะทำงานวิจัย และเวทีแลกเปลี่ยนโครงการวิจัย

ภาพที่ 7 - 8 กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า และกลุ่มลำไยอบเนื้อ

ภาพที่ 9 - 12 ผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ภาพที่ 13 - 14 สรุบทเรียน และติดตามโครงการวิจัย

ภาพที่ 15 - 16 การทำปุ๋ยหมัก

ตัวอย่างการบันทึกการประชุม

บันทึกการปฏิบัติงานของทีมงานวิจัยชุมชนบ้านอ้อดินใหม่
ตำบล ลี้ อำเภอ ลี้ จังหวัด ลพบุรี

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 ตั้งแต่เวลา 19.00 - 21.00 น.
คณะทีมงานวิจัยชุมชนบ้านอ้อดินใหม่ ประกอบด้วย อ.โชติ คงดีศรีใส
อ.หนูบ๋ ห้วนพาทย์ อ.ณรงค์ มอกกัณฑ์ อ.หนูบ๋ เกตุมาศ และ
นายธีระเดช ธรรมรัตน์ อ.หนูบ๋ ผู้ช่วยเลขานุการ. ได้เดินทางไปพบ
รองประธาน กลุ่มแม่บ้านตำบลอ้อดินใหม่พร้อมทั้งสมาชิกพรหมอ้อมลี หมู่ที่ 12 ต. ลี้
อ. ลี้ อ. ลพบุรี ซึ่งมีเรื่องที่จะหาหนทางในการแก้ปัญหาแม่บ้านด้านการ
รักษาสวนไพร่ ดินนี้

1. อ.โชติ คงดีศรีใส หัวหน้าทีมได้หาหนทางต่อคณะทีมงาน
ในกลุ่มแม่บ้านตำบล.

2. ขี้สงผลมรดกที่ดินงานของกลุ่มอ้อมทรีบ้านอ้อดินใหม่
ที่ผ่านมาซึ่งมีเวลาทำงานกันมา สิบกว่าปีแล้ว และพบว่ามีแม่บ้านบางคน
ไม่ได้อำนาจมาเพิ่มสมาชิกกลุ่มอ้อมทรีฯ 30 ในที่สุดจึงได้เพิ่มสมาชิกกลุ่มอ้อม
ทรีฯ 30 ซึ่งจะมีได้รวมสมัคร ใน เดือน มกราคม 2546.

3. ขี้สงผลมรดกที่ดินงานในกลุ่มอ้อมทรีบ้านอ้อดินใหม่ จาก สภ.ลี้
อ้อดินใหม่ อ. ลพบุรี ซึ่งมีเรื่องต่อ สภ.ลี้ อ. ลพบุรี มีสำนักงานอยู่ที่
วัดพระธาตุนครอ้อดินใหม่ อ. ลพบุรี อ. ลพบุรี ได้กำหนดให้ทาง และ สภ.ลี้
หาหนทางช่วยเหลือนักเรียน ที่ในตำบลนี้จะมีประมาณหนึ่งร้อยคน ในพื้นที่
กรรมสิทธิ์ของทีมงานวิจัยบ้านอ้อดินใหม่ และ สภ.ลี้ ได้จัดคณะทีมงาน
มีดอ้อม ใน อ. ลี้ อ. ลพบุรี ซึ่งแม่บ้านตำบลอ้อดินใหม่ หาหนทางที่จะจัดการ
ต่างๆ เพื่อประโยชน์ของ แม่บ้านที่ลี้. ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มบ้านอ้อ
ดินใหม่ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

4. กลุ่มแม่บ้านตำบลอ้อดินใหม่พร้อมทั้งสมาชิกพรหมอ้อมลี ดำเนินการต่อเรื่อง
การขอขยายของกลุ่มอ้อมทรีบ้านอ้อดินใหม่ กลุ่มนี้จะได้รับการสนับสนุน
หรือ ส่งเสริม ในกลุ่มอ้อมทรีบ้านอ้อดินใหม่ จะได้รับการสนับสนุนให้ไปทำสวน
5. หาหนทางในการพัฒนาที่ดินกรรมสิทธิ์ เพื่อให้สมาชิกแม่บ้านมี
รายได้เสริม จะต้องมีแผนงานที่จะทำต่อไป เช่น การทำสวนอ้อย และ
กลุ่มแม่บ้านใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มีประโยชน์ได้.

6. การศึกษาของ กลุ่มแม่บ้าน ที่จะต้องทำต่อไปตาม
อ. เข้มแข็ง ใน วันที่ 5 ตุลาคม 2545 ที่จะถึงนี้ โดยให้กลุ่ม
ศึกษาในด้านการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์
เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านมีรายได้ต่อไป.

๗. เรือบรรทุกสัตว์ปีกพร้อมด้วยคนแม่ไก่ ไฉ่ฝง
ว่าดวรมิตร/ระดมคนแม่ไก่ทั้งหมด เพื่อระดมกัน และรับ
อาหารสัตว์ของแม่ไก่ ในเรือบรรทุกสัตว์ปีกพร้อมด้วย
คนสัตว์ ๒๑.๐๐ น. ระดมคนแม่ไก่มีประมาณ ๑๐
คนกลับ.

(ลงชื่อ) พล. ๐๗ ๖.๐๖ นัดนัก
(นายประมอด อารมย์)
ที่กองทหารเรือยุทธการ.

ตรวจจากสัตว์
(ลงชื่อ) พล. ๐๗ ๖.๐๖
(นายประมอด อารมย์)
นัดนักที่กองทหารเรือยุทธการ.

ตรวจจากสัตว์
(ลงชื่อ) พล. ๐๗ ๖.๐๖
(นายประมอด อารมย์)

บันทึกการปฏิบัติงานของทีมงานวิจัยชุมชนบ้านวังหินใหม่

อำเภอ ลี้ อำเภอ ลี้ / จังหวัด ลพบุรี

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 ตั้งแต่เวลา 19.00 - 21.00 น.

คณะกรรมการวิจัยชุมชนบ้านวังหินใหม่ ประกอบด้วย อ.โชติ เสงต์ศิริใส
อำเภอ ลพบุรี อ.สมศักดิ์ นาคกันทา อำเภอ ลพบุรี และ
นายธีระเดช ธรรมรัตน์ อำเภอ ลพบุรี ได้มีมติร่วมกันในการ
ร่วมประชุม กลุ่มแม่บ้านด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของลี้ หมู่ที่ 12 ต. ลี้
อ. ลี้ จ. ลพบุรี ซึ่งมีเรื่องที่จะหารือกันคือ ได้กลุ่มแม่บ้านด้านการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. อ.โชติ เสงต์ศิริใส หัวหน้าทีมได้แนะนำวัตถุประสงค์ทีมงาน
ในกลุ่มแม่บ้านกรม.

2. ขี้สงผลมรดกทีมงานของกลุ่มอนุรักษ์บ้านวังหินใหม่
ที่ผ่านมาซึ่งมีความก้าวหน้าจนมีผลงาน และขอให้แม่บ้านบางตน
ไม่ได้เข้ามาพบสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ฯ ขอให้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม
อนุรักษ์ฯ ซึ่งจะเปิดรับสมัครใหม่ เดือน มกราคม 2546.

3. ขี้สงให้ทีมประชุมแม่บ้าน ให้ทราบว่ามีหน่วยงานจาก สภา
วิจัยชุมชน อ. ลพบุรี หรือมีชื่อของ สภา อ. ลพบุรี มีสำนักงานอยู่ที่
วัดพระธาตุนคร อ. ลพบุรี อ. ลพบุรี ได้เข้ามาปรึกษา และสมัคร
แม่บ้านช่วยเหลือกลุ่ม ทั้งในด้านเงินงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่าย ในการ
กิจกรรมต่างๆ ของทีมงานวิจัยบ้านวังหินใหม่ และขี้สงได้จัด
กลุ่มแม่บ้าน อ. ลี้ อ. ลพบุรี ซึ่งแม่บ้านกลุ่มดังกล่าว เพราะ
ทางๆ พบว่า แม่บ้านลี้ ซึ่ง ทำให้ทีมดำเนินงานของกลุ่ม
บ้านวังหินใหม่ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

4. กลุ่มแม่บ้านด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อำเภอ ลพบุรี ได้
กรเตรียมของ กลุ่มอนุรักษ์บ้านวังหินใหม่ กลุ่มนี้จะได้รับการสนับสนุน
หรือ ล้างเสริม ในกลุ่มอาชีพผลิตอาหารแห้ง และข้าวเหนียว
ให้สมาชิกกลุ่ม

5. แม่บ้านกลุ่ม ในด้านกิจกรรม เพื่อ ให้สมาชิกกลุ่มมี
รายได้เสริม จะต้อง มีแผนงานที่จะทำต่อไป เช่น การประชุมอาหาร
กลุ่มแม่บ้านให้ทรัพยากร ที่จะมีให้ของลี้ อำเภอ ลพบุรี ได้.

6. การศึกษาของ กลุ่มแม่บ้านฯ ที่จะเดินทางไปดูงานที่
อ. เขมบงใหม่ ในวันที่ 5 ตุลาคม 2545 ที่จะถึงนี้ โดยให้กลุ่ม
ศึกษาในด้านการตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ และกรณีอื่นๆ
เพื่อทำประโยชน์ให้ในกลุ่มบ้านวังหินใหม่.

๔. เรื่องการจัดตั้งสหกรณ์รวมตัวของกลุ่มแม่บ้าน ได้มีมติให้
ว่าควรจัดตั้งสหกรณ์รวมกลุ่มแม่บ้านทั้งหมด เพื่อระดมทุนกัน และรับฟัง
ความเห็นจาก ๑๐๐ แม่บ้าน เสนอผลให้การจัดตั้งสหกรณ์รวมกลุ่มแม่บ้าน
จนถึงเวลา ๒๑.๐๐ น. ประธานกลุ่มแม่บ้านมีมติว่า
ตกลง.

(ลงชื่อ) ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร.
(นายประมอด อารมย์)
ที่มอบหมายและพร้อมใจกัน.

ตรวจจากข้อ
(ลงชื่อ) ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร.
(นายประมอด อารมย์)
นัดที่ประชุมวันจันทร์ที่ ๑๐/๑๒/๖๕

เจ้าภาพ
(ลงชื่อ) ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร. ร.ร.
(นายประมอด อารมย์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
 ตำบล คลองสามวา กรุงเทพมหานคร 14

[illegible][illegible]

2. วิจัยการแต่งองค์ประกอบกรรมสาร ในกลอนแปดมหากาพย์ที่ยัง
ดำเนินการจัดทำเลือกองค์ประกอบกรรมสารในกรณีวิจารณ์กลอนในสา 1 ตาม:

3. รวบรวมการจัดทำระเบียบและแผนพัฒนาคุณภาพเพื่อเป็นแนวทาง
การดำเนินงานของบุคลากร โดยตรงวัดต่อไป และจะมีการประเมินผลและพัฒนาให้ดีขึ้น

๐๙ / A. เปรียบเทียบลักษณะพืชไร่และพืชสวนที่ปลูกในภาคเหนือ

จนถึงเวลา 21.00 น. ระหว่างนั้นน้ำในบ่อเริ่มแห้งลงดินทางกลับ

(ต่อข้อ) นว.๐๗ ๕...
ผู้จัดทำ

(ความถี่ = 108 ครั้งต่อวินาที)

ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

67. 0. 45

ਸਤਿਨਾਮੁ

[Handwritten signature]

(ความ/ตอ ลอ/ตอ/น)

ขอความทราบถึงพระมหากษัตริย์

[illegible]

[Handwritten signature]

10/10/10 10/10/10

บันทึกการประชุมทีมงานวิจัยชุมชนบ้านวัดใหม่ น.14 ค.ส.

ครั้งที่ 10/2545

วันที่ 22 สิงหาคม 2545

ณ ศาลา/อเนกประสงค์วัดม่วง

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายเซ็น	หมายเหตุ	ร.ร.
1.	นายโชติ อดุลย์สวัสดิ์	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑		๙.
2.	นายสิริสวัสดิ์ อดุลย์สวัสดิ์	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๒		๑๐.
3.	นายอานันท์ กัญญา	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๓		๑๑.
4.	ส.อ.อ. สวัสดิ์ อดุลย์	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๔		๑๒.
๕.	นายรณด ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๕		๑๓.
๖.	นายภาณุ สว่างศรี	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๖		๑๔.
7.	นายอินท ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๗		๑๕.
8.	นายอานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๘		๑๖.
9.	นายสพด ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๙		๑๗.
10.	นายเฉลิมชัย ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๐		๑๘.
11.	นายสิริ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๑		๑๙.
12.	นายจิตร ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๒		๒๐.
13.	นายสุรเกียรติ์ ธรรมานนท์	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๓		๒๑.
14.	นายวิมล ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๔		๒๒.
15.	นายประจักษ์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๕		๒๓.
16.	นายพรศักดิ์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๖		
17.	นายประจักษ์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑๗		

นายอานันท์ ใจวัน

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง (ถ้ามี)	ลายเซ็น	หมายเหตุ
นาย อานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๑	
นาย อานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๒	
นาย อานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๓	
นาย อานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๔	
นาย อานันท์ ใจวัน	นักศึกษามหาวิทยาลัย	๕	

กลุ่มเงินเพื่อทำโครงการประกอบอาชีพทำถ่าน และเลี้ยงไก่ที่กลุ่มเงิน/ผักและ
น้ำเงินมาเลี้ยงไก่ตามบ้าน และลดกลุ่ม ตามตามกำหนด 5-6 ปี

สำหรับเงินในการทำเหมืองแร่ กลุ่มคนทำเหมืองแร่เงินได้เงิน 100 บาท
อีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท
เพราะคนทำเหมืองแร่ให้เงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท
อีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท

- มีรายได้ตามตามกำหนดกลุ่มคนทำเหมืองแร่เงินได้เงิน 100 บาท
อีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท
อีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท

มติ. ที่ประชุมรับทราบ.

วาระที่ 2 รับรองการประชุมครั้งที่ 9 ลงวันที่ 9 ส.ค. 2545

มติ. ที่ประชุมรับทราบ.

วาระที่ 3 กลุ่มอาชีพต่างๆที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ กลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน

กลุ่มอาชีพแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้านกลุ่มแม่บ้าน

มติ. ที่ประชุมรับทราบ.

วาระที่ 4 สมท. ที่ประชุมวิสามัญ. ได้เห็นชอบในที่ประชุม
จากกรณีแผนงานวิสามัญ. ตามโครงการ การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
น้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วม

1. ศึกษาการเกิดน้ำท่วมไว้ และ จะหาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
น้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วมน้ำท่วม

2. ทำนกอัดน้ำ

- การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ให้มีความเจริญก้าวหน้า
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้มีความเจริญก้าวหน้า
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้มีความเจริญก้าวหน้า
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

- การสร้างจิตสำนึกในการใช้สอยของสมาชิก ให้
สมาชิก รู้จักประหยัด อดออม มีอาชีพเสริมในครัวเรือนได้
ลดรายจ่าย (ประชุมในที่ประชุมวิสามัญ. กลุ่มคนทำเหมืองแร่เงินได้เงิน 100 บาท
อีกเพิ่มเงิน 100 บาทอีกเพิ่มเงิน 100 บาท)

หนึ่งเล็ก ที่แม่พิมพ์แม่พิมพ์ - งามจวบ ในดรามดริวให้สิทธิ์ก็ไม่ได้
ทำ และให้สิ่งอื่นกรรมกรรมต่อไป

- การสับเลืกตามตัวอักษร และ วรรคได้ พ้องทุกฉบับหรือฉบับ
ฉบับหนึ่งมีประวัติอักษร/พิมพ์ที่พิมพ์ของพิมพ์ดีด และพิมพ์ดีด

- การจัดตั้งสำนักงานพิมพ์ เปิดโอกาสให้สิทธิการกดหรือพิมพ์
เข้ามาสืบถาม โดยไม่กระทบต่อหน้าที่พิมพ์เพื่อพิมพ์กองทุนในการดำเนินการ
มส. ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ 5. ข้อหาที่พิมพ์และสิทธิที่พิมพ์ได้ไม่พิมพ์ตาม
สมช. ค. จำนวน 5 คน ได้มาซึ่งเรื่องการพิมพ์แม่พิมพ์ในรูปการพิมพ์
แม่พิมพ์ด้วยวิธีพิมพ์ต่อตัวและ ดรามดริว ฉบับใหม่ และ ทำเพื่ออะไร
เพื่อและได้ทดลองให้พิมพ์และ สิทธิที่พิมพ์มส. คงมีหน้าที่พิมพ์แม่พิมพ์
งามจวบตามใจแม่พิมพ์แม่พิมพ์แม่พิมพ์ 1.

มส. ที่ประชุมมีมติว่าควรให้สิทธิพิมพ์ได้

วาระที่ 6 เรื่องอื่นๆ ไม่มี

ปิดประชุม เวลา 14.30 น.

(ลงชื่อ) ...
(นามพร้อมนามสกุล)

ตรวจสอบถูกต้อง

(ลงชื่อ) ...

(นามพร้อมนามสกุล)

หน้าหน้าพิมพ์

๒๒ ส.ค. ๔๕

ตรวจสอบ

(ลงชื่อ) ...

(นามพร้อมนามสกุล)

ตัวอย่างแบบบันทึกค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
และต้นทุน-กำไร

กระผมขอแสดงตัวอย่างการจดรายการ
รับเงินและจ่ายเงินลงในสมุดแต่ละประเภท เพื่อเสริมความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง
เชิญชมและทดลองทำตามได้เลยขอรับ ”

(ตัวอย่าง)

รายการรับเงิน รายการจ่ายเงิน ของท่านเศรษฐี

ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 2543 ถึงวันที่ 30 พ.ย. 2543 มีดังนี้

วันที่ 1 พ.ค. 2543	รับเงินกู้จากสหกรณ์ทุ่งกุลาฯ จำกัด	20,000 บาท
1 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อหิน	1,000 บาท
1 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อรถไถ	8,000 บาท
2 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อพันธุ์ข้าว	1,000 บาท
5 พ.ค. 2543	จ่ายค่าแรงงาน	3,500 บาท
10 พ.ค. 2543	จ่ายค่ายาปราบศัตรูพืช	500 บาท
10 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อเครื่องพ่นยา	1,200 บาท
10 พ.ค. 2543	จ่ายค่าหมอ	90 บาท
15 พ.ค. 2543	จ่ายค่าเล่าเรียนลูก	1,150 บาท
31 ก.ค. 2543	รับเงินจากค่าไหว้ครู	900 บาท
31 ส.ค. 2543	รับเงินค่าถอนศาลพระภูมิ	600 บาท
1 ก.ย. 2543	จ่ายค่าหอย	700 บาท
31 ต.ค. 2543	จ่ายค่าสบู่ ยาสีฟัน แป้ง	200 บาท
1 พ.ย. 2543	รับเงินค่าขายข้าวเปลือก	40,000 บาท
2 พ.ย. 2543	จ่ายคืนเงินกู้สหกรณ์ทุ่งกุลาฯ จำกัด	20,000 บาท
2 พ.ย. 2543	จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้	1,420 บาท
7 พ.ย. 2543	รับเงินค่าขายฟางข้าว	1,500 บาท
10 พ.ย. 2543	จ่ายค่าเหล้า	2,000 บาท
30 พ.ย. 2543	จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า	140 บาท

“ จากรายการในตัวอย่างข้างต้น จะแยกรายการไปจดบันทึกใน สมุด
รายรับ-จ่ายเงินในครัวเรือนและอื่นๆ ได้ดังตัวอย่างด้านล่างนี้ ”

(ตัวอย่าง)

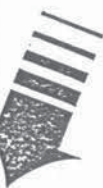
สมุดบัญชีรายรับ-จ่ายเงิน ในครัวเรือนและอื่น ๆ

ของทำนบเศรษฐี

ด้านรับ

วัน เดือน ปี	รายการรับเงิน	จำนวนเงินรับ	วัน เดือน ปี	รายการจ่ายเงิน	จำนวนเงินจ่าย
1 พ.ค. 2543	รับเงินกู้จากสหกรณ์ทุ่งกุลารุ จำกัด	20,000 -	1 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อหุ้น	1,000 -
31 ก.ค. 2543	รับเงินจากค่าให้วัวรี	900 -	10 พ.ค. 2543	จ่ายค่าหมอ	90 -
31 ส.ค. 2543	รับเงินค่าถอนศาลพระภูมิ	600 -	15 พ.ค. 2543	จ่ายค่าเล่าเรียนลูก	1,150 -
			1 ก.ย. 2543	จ่ายค่าหอย	700 -
			31 ต.ค. 2543	จ่ายค่าสับ ยาสีฟัน แป้ง	200 -
			2 พ.ย. 2543	จ่ายคืนเงินกู้สหกรณ์ทุ่งกุลารุ จำกัด	20,000 -
			10 พ.ย. 2543	จ่ายค่าเหล้า	2,000 -
			30 พ.ย. 2543	จ่ายค่าแก๊ส-ค่าไฟฟ้า	140 -

ด้านจ่าย

“สำหรับรายการที่เหลือเมื่อนำไปบันทึกในสมุดบันทึกต้นทุนกำไร
การทำงาน จะเป็นดังตัวอย่างด้านล่างนี้ ”

(ตัวอย่าง)

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

อาชีพ..... ทำนา (ทำนาศูนย์)

วัน-เดือน-ปี	รายการ	รายได้	ต้นทุน	เงินลงทุน ระยะยาว
1 พ.ค. 2543	ซื้อรถไถอายุใช้งาน 5 งวด ค่าเสื่อมราคา 1 งวด $= \frac{8,000}{5} = 1,600$ บาท		1,600 -	8,000 -
2 พ.ค. 2543	จ่ายซื้อพันธุ์ข้าว		1,000 -	
5 พ.ค. 2543	จ่ายค่าแรงงาน		3,500 -	
10 พ.ค. 2543	จ่ายค่ายาปราบศัตรูพืช		500 -	
10 พ.ค. 2543	ซื้อเครื่องพ่นยา อายุงาน 5 งวด ค่าเสื่อมราคา 1 งวด $= \frac{1,200}{5} = 240$ บาท		240 -	1,200 -
31 พ.ค. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,140 -	
30 มิ.ย. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,240 -	
31 ก.ค. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,360 -	
31 ส.ค. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,600 -	
31 ก.ย. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		1,700 -	
31 ต.ค. 2543	คิดค่าแรงงานตนเอง		4,000 -	
1 พ.ย. 2543	รับเงินค่าขายข้าวเปลือก	40,000 -		
2 พ.ย. 2543	จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้		1,420 -	
7 พ.ย. 2543	รับเงินค่าขายฟางข้าว	1,500 -		
	รวม	41,500 -	19,300 -	

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

ของ

กลุ่มออมทรัพย์บ้านวังเงินใหม่

ต. ด.

อ. ด.

อ.ลำพูน

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

อาชีพ.....

[illegible]

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

อาชีพ.....

[illegible]

สมุดบันทึกต้นทุนกำไร

อาชีพ.....

[illegible]